

CONTENTIOUS REGULATORY

Tillsyn och sanktioner i praktiken: En sammanställning över 12 svenska myndigheters ingripanden mot näringsidkare Q1–Q3 2025

Hur ser myndigheternas tillsyn ut i praktiken – och vilka trender kan urskiljas över tid? Vilka sanktioner och andra ingripanden har myndigheterna beslutat om och hur pass vanligt är det med ingripanden från det allmännas sida inom olika sektorer?

Under de senaste åren har näringsidkare mött en alltmer komplex och aktiv tillsynsmiljö. Om en tillsynsmyndighet konstaterar brister kan myndigheten ingripa genom till exempel förelägganden och förbud, ibland förenade med vite, eller sanktionsavgifter eller till och med återkallelse av verksamhetstillstånd.

I denna publikation sammanställer vi de mest centrala myndigheternas sanktioner och andra ingripanden mot näringsidkare under Q1–Q3 2025. Genom att sammanställa beslut om ingripanden från tolv myndigheter – som ansvarar för allt från tillsyn över arbetsmiljö och finansmarknaden till dataskydd, konkurrensfrågor, livsmedel, spelmarknaden, läkemedel och mycket mer – ges en aktuell och lättillgänglig bild av myndigheternas prioriteringar när det kommer till tillsyn över näringslivet.

Informationen i presentationen är allmänt hållen och varken kan eller ska ersätta juridisk rådgivning i det enskilda fallet. De allmänna villkor som gäller för våra tjänster är tillgängliga på vinge.se.

The information contained in this document is of a general nature and neither can nor should be construed as a substitute for legal advice in relation to an individual matter. The General Terms and Conditions applicable to our services are available at vinge.se.

Inledning

Numera är det vanligt att näringsidkare, även de som inte bedriver tillståndspliktig verksamhet, måste följa en mängd olika regleringar. Efterlevnaden av dessa regler granskas i sin tur av olika behöriga tillsynsorgan, ofta myndigheter.

Genom denna publikation ges en koncentrerad överblick över tolv centrala myndigheters beslut om sanktioner och andra ingripanden under de tre första kvartalen 2025 (1 januari 2025–30 september 2025):

- Arbetsmiljöverket (AMV),
- Finansinspektionen (FI),
- Inspektionen för vård och omsorg (IVO),
- Integritetsskyddsmyndigheten (IMY),
- Konkurrensverket (KKV),
- Konsumentverket,
- Livsmedelsverket,
- Läkemedelsverket,
- Post- och telestyrelsen (PTS),
- Skatteverket,
- Spelinspektionen, och
- Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV).

För att belysa utvecklingen över tid redovisas även myndigheternas aktiviteter för 2024 och 2023.

Dessa tolv myndigheter granskar näringsidkare som är aktiva inom exempelvis finansmarknaden, livsmedels-, läkemedels- och spelbranschen. Det finns en mängd olika regleringar som näringsidkare behöver förhålla sig till inom dessa sektorer. Till det kommer sektorsövergripande lagstiftning, som till exempel dataskyddsförordningen, som IMY granskar efterlevnaden av.

I sammanställningen presenteras, för respektive myndighet, kortfattad information om dess tillsynsuppdrag och befogenhet att ingripa. Därefter redovisas statistik gällande beslut om ingripanden som fattats under den undersökta tidsperioden.¹ Syftet är att erbjuda en lättillgänglig och samlad bild av myndigheternas tillsyns- och sanktionsaktivitet: vad som har varit i fokus, vilka sanktioner och andra ingripanden som nyttjats respektive inte nyttjats, liksom dess frekvens under den aktuella tidsperioden i förhållande till tidigare år.

Publikationen sammanställer information om beslut om ingripande mot juridiska personer. Fysiska personer exkluderas.

¹ Uppgifterna som ligger till grund för sammanställningen har inhämtats genom kontakt med respektive myndighet. Vinge har begärt statistik avseende samtliga beslut om ingripanden mot juridiska personer. Vi reserverar oss för eventuella fel.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	3
Förkortningar	5
1 Arbetsmiljöverket (AMV)	7
1.1 AMV:s tillsynsuppdrag	7
1.2 AMV:s befogenhet att ingripa	7
1.3 AMV:s tillsynsaktivitet	8
2 Finansinspektionen (FI)	9
2.1 FI:s tillsynsuppdrag	9
2.2 FI:s befogenhet att ingripa	9
2.2.1 LBF	9
2.2.2 LV med flera	10
2.2.3 Lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning	10
2.3 FI:s tillsynsaktivitet	10
2.3.1 Beslut enligt LBF	11
2.3.2 Beslut enligt LV med flera regelverk	12
2.3.3 Beslut enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknads-missbruksförordning 13	
2.3.4 Beslut enligt andra regelverk	14
3 Inspektionen för vård och omsorg (IVO)	15
3.1 IVO:s tillsynsuppdrag	15
3.2 IVO:s befogenhet att ingripa	15
3.2.1 Beslut med brister och begäran om återredovisning	15
3.2.2 Föreläggande	15
3.2.3 Förbud	15
3.2.4 Återkallelse av tillstånd	16
3.3 IVO:s tillsynsaktivitet	16
4 Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)	19
4.1 IMY:s tillsynsuppdrag	19
4.2 IMY:s befogenhet att ingripa	19
4.3 IMY:s tillsynsaktivitet	19
5 Konkurrensverket (KKV)	21
5.1 KKV:s tillsynsuppdrag	21
5.2 KKV:s befogenhet att ingripa	21
5.3 KKV:s tillsynsaktivitet	22

6	Konsumentverket	24
6.1	Konsumentverkets tillsynsuppdrag	24
6.2	Konsumentverkets befogenhet att ingripa.....	24
6.3	Konsumentverkets tillsynsaktivitet	24
7	Livsmedelsverket.....	26
7.1	Livsmedelsverkets tillsynsuppdrag	26
7.2	Livsmedelsverkets befogenhet att ingripa.....	26
7.3	Livsmedelsverkets tillsynsaktivitet	26
8	Läkemedelsverket.....	28
8.1	Läkemedelsverkets tillsynsuppdrag	28
8.2	Läkemedelsverkets befogenhet att ingripa.....	28
8.3	Läkemedelsverkets tillsynsaktivitet	29
9	Post- och telestyrelsen (PTS)	30
9.1	PTS tillsynsuppdrag.....	30
9.2	PTS befogenhet att ingripa	30
9.3	PTS tillsynsaktivitet	30
10	Skatteverket	31
10.1	Skatteverkets tillsynsuppdrag	31
10.2	Skatteverkets befogenhet att ingripa	31
10.3	Skatteverkets tillsynsaktivitet	31
11	Spelinspektionen.....	32
11.1	Spelinspektionens tillsynsuppdrag.....	32
11.2	Spelinspektionens befogenhet att ingripa	32
11.3	Spelinspektionens tillsynsaktivitet.....	33
12	Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV).....	34
12.1	TLV:s tillsynsuppdrag	34
12.2	TLV:s befogenhet att ingripa.....	34
12.3	TLV:s tillsynsaktivitet	34

Förkortningar

AML	Arbetsmiljölagen (1977:1160)
Arbetsmiljöförordningen	Arbetsmiljöförordning (1977:1166)
Brottsdatalagen	Brottsdatalag (2018:1177)
Dataskyddsförordningen	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)
Kamerabevakningslagen	Kamerabevakningslag (2018:1200)
Kemikalierregistreringsförordningen	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG
KL	Konkurrenslag (2008:579)
LB	Lag (2010:751) om betaltjänster
LBF	Lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse
LEK	Lag (2022:482) om elektronisk kommunikation
Livsmedelsförordningen	Livsmedelsförordning (2006:813)
Livsmedelslagen	Livsmedelslag (2006:804)
LOH	Lag (2021:579) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter
LOU	Lag (2016:1145) om offentlig upphandling
LSS	Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionsnedsatta
LT	Lag (2019:742) om tjänstepensionsföretag

LUF	Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna
LUK	Lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner
LV	Lag (2007:528) om värdepappersmarknaden
LVA	Lag (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet
LVB	Lag (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter
LVK	Lag (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter
Läkemedelsförordningen	Läkemedelsförordning (2015:458)
Läkemedelslagen	Läkemedelslag (2015:315)
MAR	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG
Patientsäkerhetslagen	Patientsäkerhetslag (2010:659)
PSL	Produktsäkerhetslag (2004:451)
SFL	Skatteförfarandelag (2011:1244)
SoL	Socialtjänstlag (2001:453)
Spellagen	Spellag (2018:1138)
Säkerhetsskyddslagen	Säkerhetsskyddslag (2018:585)
Tillgänglighetslagen	Lag (2023:254) om tillgänglighet för produkter och tjänster

1 Arbetsmiljöverket (AMV)

1.1 AMV:s tillsynsuppdrag

AMV ansvarar för att arbetsgivare, inom såväl offentlig som privat sektor, följer lagar och andra regler om arbetsmiljö, arbetstider och utstationering.

AMV utövar huvudsakligen tillsyn med stöd av arbetsmiljölagen (AML). Enligt 1 kap. 2 § AML gäller lagen varje verksamhet i vilken arbetstagare utför arbete för en arbetsgivares räkning.

AMV får meddela föreskrifter med stöd av AML.² Ett exempel är AFS 1999:3 om byggnads- och anläggningsarbete, som är tillämplig vid planering och utförande av byggnads- eller anläggningsarbete och gäller exempelvis för arbetsgivare, de som hyr in arbetskraft och byggherrar.³

Enligt AMV planeras tillsynen med utgångspunkt i analyser av arbetsmiljörisker, och risker för att aktörer medvetet bryter mot regelverken.⁴

1.2 AMV:s befogenhet att ingripa

AMV får besluta om förelägganden, förbud och avgiftsföreläggande⁵. Ett beslut om föreläggande eller förbud får förenas med vite.

AMV får besluta om de förelägganden eller förbud som behövs för att tillse efterlevnaden av AML, föreskrifter som meddelats med stöd av AML⁶ och de bestämmelser i kemikalieregistreringsförordningen som omfattas av AMV:s tillsynsansvar.⁷

AMV prövar genom avgiftsföreläggande frågor om sanktionsavgifter.⁸ Avgiftsföreläggande innebär att den som bedöms vara ansvarig för en överträdelse föreläggs att godkänna avgiften omedelbart eller inom viss tid. Avgiften, som ska bestämmas till lägst 1 000 och högst 1 miljon kr, ska tas ut även om överträdelsen inte skett uppsåtligt eller av oaktsamhet.⁹ Om avgiftsföreläggandet inte har godkänts inom utsatt tid, får AMV ansöka hos förvaltningsrätten om att sanktionsavgift ska tas ut.¹⁰

² AMV får meddela föreskrifter om att en sanktionsavgift ska tas ut för det fall en överträdelse har skett av någon av de föreskrifter som meddelats med stöd av 4 kap. AML. Se 8 kap. 5 § AML och 18 § arbetsmiljöförordningen.

³ Se AFS 1993:3 s. 30.

⁴ AMV:s årsredovisning 2024, s. 12.

⁵ Om avgiftsföreläggandet inte har godkänts inom utsatt tid, får AMV ansöka hos den förvaltningsrätt inom vars domkrets avgiftsföreläggandet har utfärdats, om att sanktionsavgift ska tas ut enligt 8 kap. 7 § AML.

⁶ AMV får meddela föreskrifter om att en sanktionsavgift ska tas ut för det fall en överträdelse har skett av någon av de föreskrifter som meddelats med stöd av 4 kap. AML. Se 8 kap. 5 § AML och 18 § arbetsmiljöförordningen.

⁷ Se 7 kap. 7 § AML samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

⁸ 8 kap. 6 a § AML. Av bestämmelsen framgår vidare att: "Avgiftsföreläggande innebär att den som bedöms vara ansvarig enligt 6 § för en överträdelse föreläggs att godkänna avgiften omedelbart eller inom viss tid. När föreläggandet har godkänts, gäller det som domstols lagakraftvunna avgörande om att avgift ska tas ut. Ett godkännande som görs efter det att den tid som angetts i föreläggandet har gått ut är dock utan verkan."

⁹ 8 kap. 5 § AML.

¹⁰ 8 kap. 7 § AML.

1.3 AMV:s tillsynsaktivitet

Under 2023 fattade AMV sammanlagt 3 087 beslut om ingripande enligt AML.¹¹ 2024 var motsvarande antal betydligt lägre (2 115 beslut), och Q1–Q3 2025 uppgick antalet till 605 beslut. Givet en jämn årstakt skulle det innebära ca 807 beslut för 2025, vilket skulle vara ca 60 procent färre beslut än 2024.

Av tabellen framgår vilka typer av ingripande som förekom samt hur de fördelade sig över den undersökta perioden.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Förbud med vite enligt 7 kap. 7 § AML	279	96	20	7	5
Förbud utan vite enligt 7 kap. 7 § AML	2	2	0	0	1
Föreläggande med vite enligt 7 kap. 7 § AML	355	207	9	25	3
Föreläggande utan vite enligt 7 kap. 7 § AML	2	0	0	0	0
Slutligt omedelbart förbud enligt 7 kap. 7 § och 9 kap. 5 § AML	1 111	856	45	53	53
Tillfälligt omedelbart förbud enligt 7 kap. 7 § AML	22	6	0	0	1
Förbud med vite enligt 7 kap. 7 § AML	279	96	20	7	5

Enligt AMV var de mest inspekterade branscherna under 2024 byggverksamhet, handel och tillverkning. Företag inom dessa tre branscher mottog också flest avgiftsförelägganden, främst till följd av brister såsom avsaknad avfallskydd vid byggnads- och anläggningsarbete, obesiktade trycksatta anordningar och obesiktade lyftanordningar.¹²

Den mest frekvent förekommande ingripandetypen under samtliga perioder var avgiftsföreläggande (drygt 46 procent av alla beslut). Avgiftsföreläggande kan, som noterades ovan i avsnitt 1.2, bli aktuellt om AMV konstaterar överträdelser av vissa av myndighetens föreskrifter.

Ingripandet ”slutligt omedelbart förbud” enligt 7 kap. 7 § och 9 kap. 5 § AML var den näst mest frekvent förekommande typen av ingripande (drygt 37 procent av alla beslut om ingripanden) under hela den undersökta perioden.¹³ Andra relativt vanliga typer av ingripanden var föreläggande med vite och ansökningar om påförande av sanktionsavgifter. Som framgår av tabellen förenar AMV typiskt sett förbud och föreläggande med vite. Det är endast i enstaka fall som föreläggande och förbud har fattats utan att AMV också har beslutat om vite.

¹¹ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

¹² AMV:s årsredovisning 2024, s. 13.

¹³ Sanktionsavgift ska tas ut om en överträdelse har skett av en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 kap. 1–8 §§ AML. Ett exempel på sådan föreskrift är AFS 1999:3 om byggnads- och anläggningsarbete.

2 Finansinspektionen (FI)

2.1 FI:s tillsynsuppdrag

FI reglerar finansmarknadsområdet och övervakar att regleringen följs. FI ansvarar bland annat för tillsyn, regelgivning, tillståndsprövning och registrering som rör finansiella marknader och finansiella företag.¹⁴

FI:s tillsyn omfattar bland annat tillståndspliktig verksamhet som bedrivs av banker, kreditmarknadsföretag, finansiella institut, försäkringsföretag, fondbolag och värdepappersbolag.

FI utövar huvudsakligen sin tillsyn enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF) som reglerar kreditinstitut, lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LV) som reglerar värdepappersmarknaden, lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet (LVA) som reglerar finansiell verksamhet, lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter (LVB) och lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter (LVK) som reglerar bostadskrediter respektive kreditgivning till konsumenter, lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag (LT) som reglerar tjänstepensionsföretag, lagen (2010:751) om betaltjänster (LB) som reglerar betalningsinstitut och lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.¹⁵

2.2 FI:s befogenhet att ingripa

Vilken befogenhet som FI har att ingripa följer av den lag som är tillämplig i det enskilda fallet. Nedan redogörs för FI:s befogenheter enligt (i) LBF, (ii) LV med flera samt (iii) lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.

2.2.1 LBF

FI ska ingripa om ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt LBF, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar eller reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i författningar som reglerar institutets verksamhet.¹⁶

FI får besluta om föreläggande, förbud mot att verkställa ett visst beslut, anmärkning eller varning, sanktionsavgift samt återkallelse av tillstånd.

Ett beslut om anmärkning eller varning får förenas med sanktionsavgift.¹⁷ Sanktionsavgiften ska fastställas till högst det högsta av (i) 10 procent av kreditinstitutets omsättning, (ii) två gånger den vinst som institutet gjort till följd av regelöverträdelsen och (iii) fem miljoner euro. Sanktionsavgiften får emellertid som lägst bestämmas till 5 000 kr.¹⁸

¹⁴ 1 § förordningen (2023:910) med instruktion för Finansinspektionen.

¹⁵ Lagen reglerar verksamheter som ska följa förbuden mot insiderhandel, marknadsmanipulation och obehörigt röjande av insiderinformation och kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 (MAR) av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG.

¹⁶ 15 kap. 1 § LBF.

¹⁷ 15 kap. 7 § LBF.

¹⁸ 15 kap. 8 § LBF.

FI ska återkalla ett kreditinstituts tillstånd bl.a. om institutet försatts i konkurs eller fått tillståndet genom att lämna falska uppgifter.¹⁹ Ett beslut om återkallelse av tillstånd får förenas med ett förbud att fortsätta rörelsen.²⁰

2.2.2 LV med flera

FI ska ingripa om ett finansiellt företag överträder LV, LVA, LVB, LVK eller LT, beroende på vilken som är tillämplig, liksom andra författningar som reglerar företagets verksamhet m.m. FI får då besluta om föreläggande, förbud mot att verkställa ett visst beslut, anmärkning, återkallelse av tillstånd eller varning.²¹

Beslut om anmärkning eller varning, och i vissa fall återkallelse, får förenas med sanktionsavgift.²²

2.2.3 Lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning

FI ska ingripa mot den som har åsidosatt sina skyldigheter enligt marknadsmissbruksförordningen.²³ FI får besluta om föreläggande, anmärkning, förbud, återföring eller sanktionsavgift.²⁴

2.3 FI:s tillsynsaktivitet

Under 2023 fattade FI sammanlagt 17 beslut om ingripande enligt ovan lagar (LBF, LV, LVA, LVB, LVK, LT eller lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning).²⁵ Under 2024 ökade antalet beslut till 27, vilket motsvarar en ökning med ca 59 procent. Enligt FI avsåg de allra flesta ingripanden under 2024 överträdelser på kapitalmarknaden samt avgifter för sen rapportering.²⁶ Under Q1–Q3 2025 fattade FI 8 beslut. Givet en jämn årstakt skulle det innebära ca 11 beslut för 2025, vilket skulle vara ca 60 procent färre beslut än 2024.

	AR 2023	AR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Sammanlagt antal beslut	17	27	4	2	2

I en majoritet av besluten har FI påfört sanktionsavgifter, som varierat mellan 25 000 kr och 850 miljoner kr. Även andra typer av ingripanden har förekommit, såsom varningar och återkallelse av tillstånd.

Enligt FI är myndighetens främsta fokusområden för tillsynen under 2024–2028 att stärka konsumentskyddet och att förbereda finanssektorn för kris och krig.²⁷ Fyra tillsynsprioriteringar har formulerats:

¹⁹ 15 kap. 3 § LBF.

²⁰ 15 kap. 4 § LBF.

²¹ 25 kap. 1 § LV, 8 kap. 8 § LB, 15 kap. 2 § LT, 6 kap. 1 § LVB och 20 § LVK.

²² 25 kap. 8 § LV, 8 kap. 14 § LB, 15 kap. 16 § LT, 6 kap. 6 § LVB och 25 § LVK.

²³ 5 kap. 2 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.

²⁴ 5 kap. 3 § lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.

²⁵ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellerna nedan.

²⁶ FI:s årsredovisning 2024, s. 41.

²⁷ FI:s årsredovisning 2023, s. 14.

- Hur den finansiella sektorn klarar av en förändrad ekonomisk miljö med högre räntor och lägre tillväxt.
- Att den finansiella sektorn kan leverera samhällsviktiga tjänster i en osäker omvärld.
- Att de finansiella företagen gör vad de ska för att skydda sig från att utnyttjas i kriminella syften.
- Att konsumenter erbjuds rätt och bra tjänster på finansmarknaden.²⁸

2.3.1 Beslut enligt LBF

Under 2023 fattade FI två beslut om ingripanden mot kreditinstitut enligt LBF: en anmärkning förenad med sanktionsavgift om 850 miljoner kr samt en varning förenad med sanktionsavgift om 45 miljoner kr. Inga förelägganden, förbud eller tillståndåterkallelser meddelades.

Under 2024 fattade FI sju beslut om ingripanden enligt LBF:

- En bank fick en anmärkning och sanktionsavgift om 500 miljoner kr för överträdelser av flera centrala bestämmelser i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- En bank fick en varning för överträdelser av centrala regler om riskhantering och stora exponeringar. Banken överklagade till förvaltningsrätten som avslog överklagandet. Banken överklagade därefter till kammarrätten som beslutade att inte meddela prövningstillstånd.
- En bank fick en varning för att banken inte inom ett år från det att tillståndet beviljades börjat driva sådan rörelse som tillståndet avsåg.
- Ett kreditinstitut fick sitt tillstånd återkallat, eftersom kreditinstitutet inte hade påbörjat den verksamhet som tillståndet avsåg i tid trots att FI tidigare meddelat en varning avseende samma sak.
- FI meddelade tre förelägganden under 2024. Ett exempel är att FI förelade ett kreditinstitut att vidta åtgärder för att säkerställa att överföringar av medel från betalkonton hos institutet till betalkonton hos andra betaltjänstleverantörer inom Sverige, åtföljs av betalarens och betalningsmottagarens betalkontonummer.

Enligt våra uppgifter har FI inte meddelat några beslut om ingripanden mot företag under Q1–Q3 2025 med stöd av LBF.

²⁸ FI:s årsredovisning 2024, s. 23.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Föreläggande enligt 15 kap. 1 § LBF	0	3	0	0	0
Förbud mot att verkställa ett visst beslut enligt 15 kap. 1 § LBF	0	0	0	0	0
Anmärkning och sanktionsavgift enligt 15 kap. 1 § LBF	1 (850 000 000 kr)	1 (500 000 000 kr)	0	0	0
Återkallelse av tillstånd enligt 15 kap. 1 och 3 §§ LBF	0	1	0	0	0
Varning och/eller sanktionsavgift enligt 15 kap. 1 § LBF	1 (45 000 000 kr)	1 (endast varning)	0	0	0
Varning enligt 15 kap. 3 § LBF	0	1	0	0	0

2.3.2 Beslut enligt LV med flera regelverk

Under 2023 beslutade FI om fyra ingripanden med stöd av LV, LB, LT och LVA. FI påförde en sanktionsavgift om två miljoner kr enligt 11 § LVA avseende överträdelser av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Övriga ingripanden utgjordes av ett föreläggande enligt 11 § LVA, ett beslut om återkallelse av tillstånd enligt 6 kap. 2 § LVB samt en varning enligt 6 kap. 2 § LVB.

Under 2024 beslutade FI om anmärkning i kombination med sanktionsavgift i tre fall med stöd av LV, LB respektive LT. Sanktionsavgifterna varierade mellan 100 000 kr och 100 miljoner kr.

Enligt våra uppgifter har FI inte meddelat några beslut om ingripande mot företag under Q1–Q3 2025 med stöd av LV, LB, LT eller LVA.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Föreläggande enligt 11 § LVA, nuvarande 13 § samma lag	1	0	0	0	0
Anmärkning och sanktionsavgift enligt 25 kap. 1 och 8 §§ LV	0	2 (100 000 000 kr och 100 000 kr)	0	0	0
Anmärkning och sanktionsavgift enligt 8 kap. 8, 14 och 23 a §§ LB	0	2 (40 000 000 kr och 100 000 kr)	0	0	0
Anmärkning och sanktionsavgift enligt 15 kap. 2 och 16 §§ LT	0	1 (5 000 000 kr)	0	0	0
Sanktionsavgift enligt 11 § LVA (nuvarande 13 § samma lag)	1 (2 000 000 kr)	0	0	0	0
Återkallelse av tillstånd enligt 6 kap. 2 § LVB	1	0	0	0	0
Varning enligt 6 kap. 2 § LVB	1	0	0	0	0
Varning enligt 22 § LVK	0	2	0	0	0

2.3.3 Beslut enligt lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning

FI använde sin befogenhet att ingripa med stöd av lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning under den undersökta perioden enligt följande:

- 11 gånger under 2023.
- 13 gånger under 2024.
- 8 gånger under Q1–Q3 2025.

Utfallet för 2025 indikerar, givet ett jämnt flöde, en årstakt på omkring elva till tolv beslut, det vill säga i linje med 2023–2024. Sammantaget synes detta indikera en relativt stabil tillsynsaktivitet.

Sanktionsavgifterna varierade mellan 25 000 kr och 12 miljoner kr. Den lägsta sanktionsavgiften avsåg en formell överträdelse (försenad anmälan av transaktion avseende betalda tecknade units²⁹), medan den högsta avgiften påfördes ett noterat bolag för upprepade överträdelser av artikel 17.1 MAR (underlåtenhet att offentliggöra insiderinformation).

²⁹ Med ”units” avses här en rätt att teckna olika värdepapper.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Sanktionsavgift enligt 5 kap. 6, 7 och 8 §§ lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning	7 (110 000 kr, 350 000 kr, 375 000 kr och 4 à 1 250 000)	10 (25 000 kr, 2 à 200 000 kr, 290 000 kr, 960 000 kr, 1 300 000 kr, 2 000 000 kr, 3 000 000 kr, 4 200 000 kr och 10 000 000 kr)	3 (200 000 kr, 350 000 kr, 1 400 000 kr)	2 (500 000 kr, 12 000 000 kr)	2 (750 000 kr, 1 500 000 kr)
Sanktionsavgift enligt 6 kap. 3 a § lagen om handel med finansiella instrument	2 (750 000 kr och 3 000 000 kr)	1 (650 000 kr)	0	0	0
Särskild avgift enligt 6 § lagen (2012:735) med kompletterande bestämmelser till EU:s blankningsförordning	2 (1 000 000 kr, 2 500 000 kr)	2 (200 000 kr, 600 000 kr)	1 (4 000 000 kr)	0	0

2.3.4 Beslut enligt andra regelverk

Utöver ovan i avsnitt 2.2 angivna regelverk har FI också beslutat om ingripanden enligt andra lagstiftningar, varav två av dessa enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) respektive säkerhetsskyddslagen (2018:585). Nedan redogörs kort för två sådana beslut.

- Ett försäkringsbolag påfördes en sanktionsavgift om 10 miljoner kr enligt försäkringsrörelselagen. Enligt FI saknade bl.a. bolagets aktuariefunktion förutsättningar för att utföra sina uppgifter på ett oberoende sätt.³⁰
- En bank påfördes en sanktionsavgift om 12,5 miljoner kr enligt säkerhetsskyddslagen. Enligt FI hade bankens säkerhetsskyddsanalyser brister och flera bestämmelser i säkerhetsskyddsregelverket hade överträtts.³¹

³⁰ FI dnr 23-6783.

³¹ FI dnr 24-5729.

3 Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

3.1 IVO:s tillsynsuppdrag

IVO ansvarar för hälso- och sjukvård, socialtjänst och verksamhet som bedrivs enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS). IVO utövar också tillsyn och tillståndsprövning inom dessa områden.

IVO:s tillsyn bedrivs huvudsakligen med stöd av socialtjänstlagen (2001:453) (SoL), LSS och patientsäkerhetslagen (2010:659). Tillsynen omfattar bland annat verksamhet som bedrivs av kommuner, regioner, privata vård- och omsorgsgivare som assistansbolag samt olika typer av stödboenden.

3.2 IVO:s befogenhet att ingripa

Nedan redogörs kortfattat för vilka typer av ingripanden som IVO förfogar över i sin tillsynsverksamhet.

3.2.1 *Beslut med brister och begäran om återredovisning*

Två återkommande beslutstyper i IVO:s tillsyn är ”beslut med brister” och ”beslut med begäran om återredovisning”.³² De används när IVO har identifierat konkreta avvikelser som verksamhetsutövaren ska åtgärda. Återredovisningen fungerar som en kontrollpunkt där verksamhetsutövaren ska redovisa genomförda och planerade åtgärder för att komma till rätta med påtalade brister eller missförhållanden.

Om IVO bedömer att bristerna har åtgärdats, beslutar myndigheten att avsluta ärendet. Om bristerna kvarstår kan IVO besluta om föreläggande med eller utan vite eller ytterst förbud (vid icke tillståndspliktig verksamhet) alternativt återkallelse av tillstånd (vid tillståndspliktig verksamhet).

3.2.2 *Föreläggande*

IVO får besluta om förelägganden enligt SoL, LSS och patientsäkerhetslagen. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.³³

3.2.3 *Förbud*

IVO får besluta om förbud enligt SoL, LSS och patientsäkerhetslagen.

Förbud enligt SoL får meddelas om ett missförhållande är allvarligt, ett föreläggande inte följts och verksamheten inte är tillståndspliktig³⁴ samt vid allvarlig underlåtenhet att iaktta skyldigheter om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn.³⁵

³² IVO:s årsredovisning 2024, s. 23.

³³ 7 kap. 24 patientsäkerhetslagen, 13 kap. 8 § SoL och 26 f § LSS.

³⁴ 13 kap. 9 § SoL.

³⁵ 13 kap. 11 § SoL.

Förbud enligt LSS får meddelas när IVO har konstaterat allvarliga missförhållanden där ett föreläggande inte följts, och verksamheten inte är tillståndspliktig.³⁶ Om missförhållandet innebär fara för enskildas liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt, får IVO besluta om att utan föregående föreläggande helt eller delvis förbjuda fortsatt verksamhet.³⁷ Förbud enligt LSS kan också aktualiseras vid allvarlig underlåtenhet att genomföra registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder.³⁸

Förbud enligt patientsäkerhetslagen aktualiseras om förelägganden inte följs och om missförhållandena utgör en fara för patientsäkerheten eller annars är av allvarligt slag.³⁹ IVO kan dessutom besluta om förbud enligt patientsäkerhetslagen om det är påtaglig fara för patienters liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt.⁴⁰

3.2.4 Återkallelse av tillstånd

IVO kan i vissa fall besluta om återkallelse av tillstånd enligt SoL och LSS. Om ett föreläggande inte följs och missförhållanden är allvarliga, kan IVO återkalla verksamhetstillståndet helt eller delvis.⁴¹ Tillstånd kan också återkallas – utan föregående föreläggande – om missförhållanden innebär fara för enskildas liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt.⁴² Tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren inte kan anses lämplig med hänsyn till ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt. Därtill kan återkallelse av tillstånd enligt SoL aktualiseras vid allvarlig underlåtenhet att iaktta skyldigheter om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn,⁴³ och motsvarande gäller enligt LSS avseende personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder.

3.3 IVO:s tillsynsaktivitet

Under 2023 fattade IVO sammanlagt 942 beslut om ingripande enligt patientsäkerhetslagen, LSS eller SoL.⁴⁴ Motsvarande siffra var 1 183 för 2024 och 722 för Q1–Q3 2025. Givet en jämn årstakt skulle det innebära ca 963 beslut för 2025, vilket skulle innebära ca 18,6 procent färre beslut jämfört med 2024, men ungefär lika många beslut för 2023.

Av tabellen framgår vilka typer av ingripande som förekom samt hur de fördelade sig över den undersökta perioden.

³⁶ 26 g § LSS.

³⁷ 26 g § LSS.

³⁸ 26 i § LSS.

³⁹ 7 kap. 26 § patientsäkerhetslagen.

⁴⁰ 7 kap. 27 § patientsäkerhetslagen.

⁴¹ 13 kap. 9 § SoL och 26 g § LSS.

⁴² 13 kap. 9 § SoL och 26 g § LSS.

⁴³ 13 kap. 11 § SoL.

⁴⁴ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka lagar som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Föreläggande med vite enligt patientsäkerhetslagen	9	3	1	3	4
Beslut med brister enligt patientsäkerhetslagen	52	58	12	12	2
Beslut med begäran om återredovisning enligt patientsäkerhetslagen	304	114	63	74	7
Förbud enligt patientsäkerhetslagen	3	10	1	2	0
Föreläggande enligt LSS	3	7	0	1	0
Beslut med brister enligt LSS	73	63	13	12	14
Beslut med begäran om återredovisning enligt LSS	88	119	27	13	8
Förbud enligt LSS	1	0	0	2	1
Återkallelse av tillstånd enligt LSS	15	12	4	5	1
Föreläggande enligt SoL	20	3	1	3	3
Beslut med brister enligt SoL	180	487	14	22	28
Beslut med begäran om återredovisning enligt SoL	183	288	55	191	116
Förbud enligt SoL	0	5	1	2	0
Återkallelse av tillstånd enligt SoL	11	14	3	1	0

En majoritet av besluten under 2023 var ”beslut med brister” (32 procent) respektive ”beslut med begäran om återredovisning” (61 procent). Av övriga beslut kan noteras att IVO beslutade om förelägganden med stöd av patientsäkerhetslagen, LSS respektive SoL i totalt 32 fall (3 procent), varav 9 enligt patientsäkerhetslagen, 3 enligt LSS och 20 enligt SoL.

Under 2024 fortsatte en majoritet av besluten vara av korrigerande natur: ”beslut med brister” stod för 51 procent av besluten och ”beslut med begäran om återredovisning” för 44 procent. Förelägganden enligt patientsäkerhetslagen, LSS respektive SoL uppgick till sammanlagt 13 beslut (1 procent), fördelade på 3 enligt patientsäkerhetslagen, 7 enligt LSS och 3 enligt SoL.

Enligt IVO präglades tillsynsarbetet under 2024 av att identifiera och åtgärda allvarliga brister inom vård och omsorg, med särskilt fokus på nationella tillsynsinsatser, riskbaserad tillsyn och digitalisering.⁴⁵

Under Q1–Q3 2025 ökade ”beslut med begäran om återredovisning” till 77 procent av besluten medan ”beslut med brister” utgjorde 17 procent. Liksom 2024 var dessa korrigerande beslut de mest frekvent förekommande. Förelägganden uppgick till 16 beslut (2 procent) under Q1–Q3 2025, varav 7 enligt SoL, 1 enligt LSS och 8 enligt patientsäkerhetslagen.

När det gäller förbudsinstitutet beslutade IVO under 2023 om förbud enligt patientsäkerhetslagen i tre fall, enligt LSS i ett fall och enligt SoL i inga fall. I ett av fallen enligt patientsäkerhetslagen förbjöd IVO en vårdcentralsverksamhet till följd av att IVO hade identifierat brister i verksamheten som enligt myndigheten innebar konkreta risker för allvarliga vårdskador.⁴⁶ Under 2024 beslutade IVO om fem förbud enligt SoL, inga enligt LSS, och tio enligt patientsäkerhetslagen. Ett illustrativt fall enligt patientsäkerhetslagen rörde förbud för en enskild firma att bedriva estetisk verksamhet på grund av att fara för liv, hälsa eller personlig säkerhet i övrigt bedömdes föreligga. Bristerna omfattade användning av en produkt som inte var avsedd att injiceras vid estetiska injektionsbehandlingar, otillåten rollfördelning mellan läkare och sjuksköterska, avsaknad av nödvändiga läkemedel, allvarliga hygienbrister samt i praktiken avsaknad av ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.⁴⁷ Under Q1–Q3 2025 fattades tre beslut om förbud per lag (SoL, LSS och patientsäkerhetslagen), det vill säga sammanlagt nio beslut om förbud fattades.

IVO återkallade tillstånd under 2023 enligt LSS i 15 fall och enligt SoL i 11 fall, under 2024 enligt LSS i 14 fall och SoL i 12 fall och under Q1–Q3 2025 enligt SoL i 3 fall och enligt LSS i 10 fall.

Jämfört med 2023–2024 indikerar Q1–Q3 2025 en förskjutning i tillsynens profil. Begäran om återredovisning enligt SoL ökade tydligt (redan över 2024 års nivå) och förbud enligt LSS ökade från låga nivåer. En uppgång skedde vad gäller vite enligt patientsäkerhetslagen. Samtidigt minskade ”beslut med brister” och återkallelser enligt SoL.

⁴⁶ IVO:s årsredovisning 2023, s. 19.

⁴⁷ IVO:s årsredovisning 2024, s. 19.

4 Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)

4.1 IMY:s tillsynsuppdrag

IMY är Sveriges nationella tillsynsmyndighet för behandling av personuppgifter.⁴⁸ IMY granskar att bestämmelserna i dataskyddsförordningen (GDPR), brottsdatalagen (2018:1177), kamerabevakningslagen (2018:1200) och annan reglering på dataskyddsområdet följs, främst genom tillsyn. Tillsynen är klagomålsbaserad, riskbaserad eller initieras som en del av årligen planerade insatser.⁴⁹

Alla verksamheter som behandlar personuppgifter måste följa GDPR. Vid kamerabevakning, som typiskt sett innebär personuppgiftsbehandling, kompletteras GDPR dessutom av kamerabevakningslagen. Kamerabevakningslagen är en speciallag som gäller vid kamerabevakning med undantag för bl.a. viss kamerabevakning som utförs av vissa myndigheter och privatpersoner.

4.2 IMY:s befogenhet att ingripa

IMY förfogar över en uppsättning s.k. korrigerande befogenheter med olika syften och ingripandenivåer. Med stöd av GDPR kan IMY bland annat besluta om:

- varning⁵⁰ när planerade behandlingar sannolikt kommer att bryta mot förordningen,
- reprimand⁵¹ när en behandling bryter mot förordningen,
- föreläggande⁵² om att den personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträdet ska vidta olika åtgärder för att rätta överträdelser eller tillgodose rättigheter,
- begränsning eller förbud⁵³ av behandling, tillfälligt eller permanent, som strider mot GDPR,
- återkallelse av en certifiering⁵⁴ eller att beordra certifieringsorganet att återkalla en certifiering, eller att beordra certifieringsorganet att inte utfärda certifiering om kraven för certifiering inte längre uppfylls, samt om
- sanktionsavgifter.⁵⁵

Av kamerabevakningslagen följer bland annat att GDPR:s bestämmelser om tillsynsmyndighetens befogenheter ska gälla även vid tillsynen över att kamerabevakningslagen följs.⁵⁶

4.3 IMY:s tillsynsaktivitet

Under 2023 fattade IMY sammanlagt 37 beslut om ingripanden enligt dataskyddsförordningen.⁵⁷ Motsvarande siffra för 2024 respektive Q1–Q3 2025 var 86 beslut per period. Givet en jämn årstakt

⁴⁸ Personuppgifter är all slags information som direkt eller indirekt kan knytas till en person. Exempel på personuppgifter är namn, personnummer, bilder och kännetecken.

⁴⁹ <https://www.imy.se/om-oss/vart-uppdrag/sa-arbetar-vi-med-tillsyn/>.

⁵⁰ Artikel 58.2 a dataskyddsförordningen.

⁵¹ Artikel 58.2 b dataskyddsförordningen.

⁵² Artikel 58.2 c, d, e, g och j dataskyddsförordningen.

⁵³ Artikel 58.2 f dataskyddsförordningen.

⁵⁴ Artikel 58.2 h dataskyddsförordningen.

⁵⁵ Artikel 58.2 i och artikel 83 dataskyddsförordningen. Sanktionsavgifterna får maximalt uppgå till antingen 10 miljoner euro eller, om det gäller ett företag, 2 procent av den globala årsomsättningen under föregående budgetår, respektive 20 miljoner euro eller, för företag, upp till 4 procent av den globala årsomsättningen, beroende på vilka bestämmelser i dataskyddsförordningen som har överträtts.

⁵⁶ 24 § kamerabevakningslagen.

⁵⁷ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

skulle det innebära ca 115 beslut för 2025, vilket innebär en ökning med ca 34 procent jämfört med 2024 (86 till 115) och med ca 211 procent jämfört med 2023 (37 till 115).

Av tabellen framgår vilka typer av ingripande som förekom samt hur de fördelade sig över den undersökta perioden.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Varning enligt artikel 58.2 a) dataskyddsförordningen	0	0	0	0	0
Reprimand enligt artikel 58.2 b) dataskyddsförordningen	17	54	8	16	20
Reprimand och föreläggande enligt artikel 58.2 b), c), d), e), g), j) dataskyddsförordningen	1	7	3	6	3
Reprimand och förbud enligt artikel 58.2 b) och f) dataskyddsförordningen	1	1	0	0	0
Föreläggande enligt artikel 58.2 c), d), e), g), j) dataskyddsförordningen	6	19	3	12	12
Sanktionsavgift enligt artikel 58.2 i) och artikel 83 dataskyddsförordningen	12	5	0	2	1

Under 2023 var den vanligaste åtgärden reprimand (46 procent av besluten). IMY beslutade även om sanktionsavgift i 12 fall under 2023 (32 procent av besluten). Sanktionsavgifterna varierade mellan 50 000 kr och 58 miljoner kr. IMY utfärdade inga varningar under 2023.

Under 2024 fortsatte reprimand att vara den vanligaste åtgärden (62 procent av besluten), och inga varningar utfärdades. IMY beslutade om förelägganden i 19 fall. Sanktionsavgifter meddelades i 5 fall (6 procent av besluten), sammanlagt 60 580 000 kr.⁵⁸ Reprimand förblev den vanligaste åtgärden under Q1–Q3 2025 (51 procent av besluten). Den näst vanligaste åtgärden var föreläggande (31 procent av besluten).

IMY:s årsredovisning för 2024 framhåller att tillsynsverksamheten präglades av fler sanktionsavgiftsbeslut och ett starkt fokus på både klagobaserad och gränsöverskridande tillsyn.⁵⁹ Kamerabevakning var ett prioriterat tillsynsområde.⁶⁰

⁵⁸ IMY:s årsredovisning 2024, s. 30.

⁵⁹ IMY:s årsredovisning 2024, s. 30 och 45.

⁶⁰ IMY:s årsredovisning 2024, s. 45.

5 Konkurrensverket (KKV)

5.1 KKV:s tillsynsuppdrag

KKV är den statliga tillsynsmyndigheten för konkurrensreglerna, upphandlingsregelverken och lagen (2021:579) om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter (LOH).

Tillsynen över konkurrensreglerna avser i huvudsak efterlevnaden av konkurrenslagen (2008:579) (KL) samt artiklarna 101 och 102 i FEUF. KL innehåller tre förbud: (i) förbud mot konkurrensbegränsande samarbete, (ii) förbud mot missbruk av dominerande ställning och (iii) förbud mot konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. Lagen innehåller också regler om kontroll av vissa företagskoncentrationer.

KKV har också tillsynsansvar för offentlig upphandling enligt bl.a. lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Tillsynen bedrivs genom beslut i enskilda tillsynsärenden och genom att KKV ansöker hos förvaltningsrätten om att påföra upphandlingsskadeavgift. Inom LOH övervakar KKV att köpare av jordbruks- och livsmedelsprodukter inte tillämpar förbjudna handelsmetoder, såsom otillåtna intrång i leverantörers företagshemligheter.

KKV utövar tillsyn över både myndigheter och företag. Inom konkurrensrätten sträcker sig denna tillsyn över många branscher medan tillsynen enligt LOH endast omfattar företag inom jordbruks- och livsmedelssektorn.

5.2 KKV:s befogenhet att ingripa

Enligt KL kan KKV besluta om följande ingripanden:

- åläggande (med eller utan vite⁶¹), för att få företag att upphöra med överträdelser av förbuden mot konkurrensbegränsande samarbete eller missbruk av dominerande ställning,⁶² och
- konkurrensskadeavgift, när ett företag bryter mot konkurrensreglerna,⁶³ förbuden mot konkurrensbegränsande samarbete, förbudet mot missbruk av dominerande ställning, ett beslut om åläggande eller ett beslut om att godta ett åläggande. Konkurrensskadeavgiften får inte överstiga 10 procent av företagets omsättning föregående räkenskapsår; för företags-sammanslutningar kan avgiften i vissa fall bli högre.⁶⁴ KKV kan besluta om eftergift av konkurrensskadeavgiften i vissa fall.⁶⁵

Vid offentlig upphandling är upphandlingsskadeavgift KKV:s skarpaste sanktionsverktyg.⁶⁶ Det är en offentligrättslig sanktionsavgift som KKV beslutar om enligt bl.a. 21 kap. 6 och 7 §§ LOU, 21

⁶¹ 6 kap. 1 § KL.

⁶² 3 kap. 1 § KL.

⁶³ 3 kap. 5 § KL.

⁶⁴ Sedan den 1 mars 2021 är det KKV som fattar beslut om att påföra konkurrensskadeavgift. KKV:s beslut kan överklagas till Patent- och marknadsdomstolen. Tidigare fick KKV vända sig till domstol med yrkande om att konkurrensskadeavgift skulle påföras ett företag.

⁶⁵ Exempelvis om ett företag som har överträtt förbudet i 2 kap. 1 § KL är det första av flera kartellmedlemmar att anmäla överträdelsen till KKV och tillhandahåller sådana uppgifter att KKV först därigenom får tillräckligt underlag för att ingripa mot överträdelsen, se 3 kap. 12 § 1 st. KL.

⁶⁶ Sedan den 1 januari 2024 är det KKV som beslutar i fråga om upphandlingsskadeavgift i stället för att tidigare ansöka om detta hos domstol. Statistiken från 2023 inkluderar därmed en ansökan från KKV till förvaltningsrätten om påförande av upphandlingsskadeavgift samt ett bifall av domstolen, medan statistiken från 2024 och 2025 endast innefattar ett beslut från KKV.

kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), samt 17 kap. 6 och 7 §§ lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner (LUK). Upphandlande myndigheter eller enheter kan förpliktigas att betala en sådan avgift om de gjort sig skyldiga till vissa överträdelser av upphandlingslagarna.

Inom LOH kan KKV exempelvis förelägga en köpare att upphöra att använda en otillbörlig handelsmetod eller upphöra att angripa en leverantörs företagshemlighet enligt 19 § LOH. Enligt 20 § LOH får KKV besluta att en köpare som har tillämpat en förbjuden handelsmetod ska betala en sanktionsavgift. Sanktionsavgiften kan uppgå till som mest 1 procent av den totala omsättningen under föregående räkenskapsår för den köpare som beslutet riktas mot.

5.3 KKV:s tillsynsaktivitet

Under 2023 fattade KKV sammanlagt 19 beslut om ingripande enligt KL, LOU, LUF, LUK, eller LOH.⁶⁷ Under 2024 uppgick motsvarande antal till 7 beslut, och under Q1–Q3 2025 till 5. Givet en jämn årstakt skulle det innebära ungefär 7 beslut även för 2025. Tillsynsbesluten har under den undersökta perioden avsett konkurrensskadeavgifter, sanktionsavgifter och upphandlingsskadeavgifter. Inga ålägganden har meddelats.

Av tabellen framgår vilka typer av ingripanden som förekom samt hur de fördelade sig över den undersökta perioden.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Åläggande utan vite enligt 3 kap. 1 § KL	0	0	0	0	0
Åläggande med vite enligt 3 kap. 1 § KL	0	0	0	0	0
Konkurrensskadeavgift enligt 3 kap. 5 § KL	2	0	0	3	0
Sanktionsavgift enligt 20 § LOH	2	1	0	0	1
Upphandlingsskadeavgift enligt LOU, LUF och LUK	14 (15 000 kr, 20 000 kr, 45 000 kr, 110 000 kr, 210 000 kr, 220 000 kr, 700 000 kr, 770 000 kr 50 000 kr, 125 000 kr, 125 000 kr, 260 000 kr, 550 000 kr och 1 200 000 kr)	12 (280 000 kr, 700 000 kr, 8 000 000 kr, 2 500 000 kr, 350 000 kr, 180 000 kr, 525 000 kr, 1 100 000 kr, 230 000 kr, 550 000 kr, 1 000 000 kr och 250 000 kr)	0	1 (450 000 kr)	0

KKV beslutade om konkurrensskadeavgifter för överträdelser av förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete i 2 fall under 2023, inga 2024 och i 3 fall under Q1–Q3 2025. Avgifterna

⁶⁷ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

fastställdes till 5, 6,5 respektive 15 miljoner kr. Samtliga företag beviljades dock eftergift och befriades därför från att betala avgifterna.

Två av besluten under 2023 avsåg sanktionsavgift enligt 20 § LOH. KKV beslutade om sanktionsavgift i ett fall under 2024 och under Q1–Q3 2025 har också ett beslut om sanktionsavgift fattats. Sanktionsavgiften fastställdes till 5 miljoner kr respektive 250 000 kr 2023, 3 miljoner kr 2024 samt 9 miljoner kr 2025. De två sistnämnda besluten har överklagats till förvaltningsrätten som vid tidpunkten för den här artikelns publicering ännu inte meddelat dom.

KKV beslutade om upphandlingsskadeavgift i 14 fall under 2023 (mellan 15 000 kr och 1,2 miljoner kr) och 12 fall under 2024 (mellan 180 000 kr och 8 miljoner kr). Den genomsnittliga upphandlingsskadeavgiften under 2024 uppgick till 1,31 miljoner kr. Under Q1–Q3 2025 har KKV beslutat om 1 fall av upphandlingsskadeavgift om 450 000 kr.

6 Konsumentverket

6.1 Konsumentverkets tillsynsuppdrag

Konsumentverket ansvarar för frågor om konsumenters köp av varor och tjänster och utövar tillsyn över centrala konsumenträttsliga regelverk. Tillsynen omfattar bland annat marknadsföring, produktsäkerhet, avtalsvillkor och reserättigheter. Inom produktsäkerhet bedriver Konsumentverket tillsyn enligt produktsäkerhetslagen (2004:451) (PSL), lagen (2018:125) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om personlig skyddsutrustning och lagen (2011:579) om leksakers säkerhet. Tillsynen initieras i allmänhet genom marknadskontroller, anmälningar och omvärldsbevakning.

PSL gäller för varor och tjänster som tillhandahålls i näringsverksamhet och offentlig verksamhet, under förutsättning att de är avsedda för konsumenter eller kan antas komma att användas av konsumenter. Aktörskretsen omfattar bland annat tillverkare, distributörer och näringsidkare som utför tjänster. I sammanställningen nedan ingår inte Konsumentverkets beslut enligt lagen (2018:125) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om personlig skyddsutrustning och lagen (2011:579) om leksakers säkerhet.

6.2 Konsumentverkets befogenhet att ingripa

Konsumentverket får enligt PSL besluta om förelägganden och förbud eller ansöka om sanktionsavgift.

Konsumentverket får besluta om förelägganden i syfte att PSL eller föreskrifter som meddelats med stöd av PSL ska följas.⁶⁸ Konsumentverket kan även besluta om förelägganden med anledning av att en produkt anses vara farlig. Konsumentverket får dessutom besluta att en vara tills vidare inte får tillhandahållas eller ställas ut, om den kan antas vara farlig.⁶⁹ Föreläggandena kan exempelvis innebära att ett företag åläggs återkalla en vara eller lämna varningsinformation om en produkt. Beslut om föreläggande och förbud ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt.⁷⁰

Sanktionsavgift ska åläggas en näringsidkare, om näringsidkaren eller någon som handlar på dess vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot vissa bestämmelser i PSL eller föreskrifter som meddelats med stöd av PSL.⁷¹ Frågor om påförande av sanktionsavgift prövas av förvaltningsdomstol efter ansökan av Konsumentverket.

6.3 Konsumentverkets tillsynsaktivitet

Under 2023 och 2024 fattade Konsumentverket sju respektive tio beslut om ingripande enligt PSL.⁷² Under Q1–Q3 2025 fattade Konsumentverket endast två beslut. Givet en jämn årstakt skulle det för 2025 innebära betydligt färre beslut än under 2023 och 2024.

⁶⁸ 27 § PSL.

⁶⁹ 28 § PSL.

⁷⁰ 31 § PSL.

⁷¹ 37 § PSL.

⁷² Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

Av tabellen framgår vilka typer av ingripanden som förekom samt hur de fördelade sig över den undersökta perioden.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Föreläggande med vite enligt 27 § PSL	3	6	1	0	0
Förbud med vite enligt 28 § PSL	1	0	0	0	0
Förbud med vite enligt 29 § PSL	0	0	0	0	0
Varningar och information om återkallelser av farliga produkter till allmänheten enligt 33 § PSL	0	1	0	0	0
Ansökan om sanktionsavgift enligt 37 § PSL	3	3	0	1	0

Enligt Konsumentverket prioriterade myndigheten 2024 de mest angelägna konsumentproblemen inom respektive marknad men med ett marknadsövergripande perspektiv. Prioriteringsmodellen utgår från faktisk eller potentiell konsumentskada, ekonomisk skada och hälsorisk som en viss affärsmetod orsakar eller kan orsaka, varefter insatsen väljs efter marknad och hur allvarligt problemet är utifrån förväntad effekt.⁷³ Fokusområdena omfattade bland annat regelefterlevnad inom marknadsrätt, produktsäkerhetsrätt och konsumentupplysning.⁷⁴

Under 2023 meddelade Konsumentverket tre förelägganden förenat med vite. Vidare meddelades sex förelägganden med vite under 2024 och ett föreläggande med vite under Q1–Q3 2025.

2023 ansökte Konsumentverket om påförande av sanktionsavgift i tre fall. Motsvarande siffra för 2024 och Q1–Q3 2025 var tre respektive ett. För 2023 års ansökningar begärde Konsumentverket att sanktionsavgifterna skulle bestämmas till 1 miljon kr, 500 000 kr och 250 000 kr. Samtliga av dessa ansökningar har bifallits i förvaltningsrätten.⁷⁵

Konsumentverket har uppgett att myndigheten har begärt att sanktionsavgifterna ska bestämmas till 1 miljon kr, 1 miljon kr och 900 000 kr för 2024 års ansökningar, samt 200 000 kr för 2025 års ansökning. Förvaltningsrätten har vid tidpunkten för den här artikelns publicering ännu inte meddelat dom avseende 2024 och 2025 års ansökningar. Inga förbud enligt 28 § PSL har meddelats sedan 2023, då ett sådant beslut meddelades. 2024 fattade Konsumentverket sitt senaste beslut om varning enligt 33 § PSL.

⁷³ Konsumentverkets årsredovisning 2024, s. 22.

⁷⁴ Konsumentverkets årsredovisning 2024, s. 22, 28 och 32.

⁷⁵ Domen avseende sanktionsavgiften om 1 000 000 kr överklagades inte och Förvaltningsrätten i Karlstads dom har fått laga kraft. Domen avseende sanktionsavgiften om 500 000 kr överklagades till Kammarrätten i Göteborg, som avlog överklagandet. Kammarrättens dom har fått laga kraft. Den sista sanktionsavgiften om 250 000 kr överklagades till Kammarrätten i Göteborg, som avlog överklagandet. Kammarrättens dom har därefter överklagats till Högsta förvaltningsdomstolen och frågan om prövningstillstånd har ännu inte prövats (mål nr 6884 25).

7 Livsmedelsverket

7.1 Livsmedelsverkets tillsynsuppdrag

Livsmedelsverket ansvarar för livsmedelsfrågor och bedriver tillsyn huvudsakligen enligt livsmedelslagen (2006:804), livsmedelsförordningen (2006:813), föreskrifter och beslut meddelade med stöd av lagen och förordningen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar samt beslut meddelade med stöd av dessa EU-bestämmelser.⁷⁶ Exempel på en föreskrift som Livsmedelsverket bedriver tillsyn enligt är LIVSFS 2014:4 (livsmedelsinformation) och exempel på relevanta EU-bestämmelser är förordningen (EG) nr 852/2004 (livsmedelshygien), förordningen (EU) 1169/2011 (livsmedelsinformation) och förordningen (EU) 2017/625 (officiella kontroller).

Myndigheten bedriver primärt tillsyn av livsmedelsföretag. Med livsmedelsföretag avses varje privat eller offentlig aktör som, med eller utan vinstsyfte, bedriver livsmedelshantering där livsmedel erbjuds allmänheten.

7.2 Livsmedelsverkets befogenhet att ingripa

Livsmedelsverket får besluta om förelägganden, förbud, omhändertagande/destruktion av livsmedel samt sanktionsavgifter.

Förelägganden får beslutas för att säkerställa efterlevnad av livsmedelslagen, föreskrifter och beslut meddelade med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar samt beslut meddelade med stöd av dessa EU-bestämmelser.⁷⁷ Förelägganden kan exempelvis utformas som förbud mot viss hantering av livsmedel och får förenas med vite.⁷⁸

Omhändertagande och, i vissa fall, destruktion får beslutas för varor som släppts ut på marknaden i strid med lag eller förbud.⁷⁹ Åtgärden används för att snabbt eliminera konkreta hälsorisker, exempelvis när en vara innehåller förbjudna ämnen.

Sanktionsavgifter ska tas ut i vissa fall, exempelvis när registreringspliktig verksamhet påbörjas utan anmälan om registrering eller vid brister i viss journalföring eller dokumentation.⁸⁰

7.3 Livsmedelsverkets tillsynsaktivitet

Under 2023 fattade Livsmedelsverket sammanlagt 392 beslut enligt livsmedelslagen eller livsmedelsförordningen.⁸¹ Under 2024 ökade antalet beslut till 471 (ca 20 procent). Under Q1–Q3 2025 fattade Livsmedelsverket 250 beslut. Givet ett jämnt flöde indikerar 2025 en årstakt tydligt under 2024 (ca 29 procent färre beslut).

Av tabellen framgår vilka typer av ingripanden som förekom samt hur de fördelade sig över den undersökta perioden.

⁷⁶ 22 § livsmedelslagen.

⁷⁷ 22 § livsmedelslagen.

⁷⁸ 23 § livsmedelslagen.

⁷⁹ 24 § livsmedelslagen.

⁸⁰ 39 c § livsmedelsförordningen.

⁸¹ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Föreläggande enligt 22 § livsmedelslagen	352	415	86	91	57
Förbud enligt 22 § livsmedelslagen	36	55	7	4	4
Omhändertagande och destruktion enligt 24 § livsmedelslagen	3	1	1	0	0
Sanktionsavgift enligt 39 a § livsmedelsförordningen	1	0	0	0	0

I årsredovisningen för 2024 framhöll Livsmedelsverket att livsmedelsfusk och dess koppling till organiserad brottslighet är en växande utmaning som snedvrider konkurrensen och ger fuskande företag fördelar. Som svar har myndigheten genomfört åtgärder på tillsynsområdet, bl.a. genom att utbilda livsmedelsinspektörer för att öka kunskapen om livsmedelsfusk.⁸²

Det klart vanligaste ingripandet under den undersökta perioden är föreläggande (ca 90 procent av besluten). Under Q1–Q3 2025 meddelades 15 förbud, medan 55 förbud meddelades under 2024. Givet ett jämnt flöde under 2025 skulle det innebära en minskning med ca 63,6 procent (från 55 till 20). Ett beslut om sanktionsavgift (16 950 kr) fattades under 2023, avseende att det aktuella företaget hade påbörjat verksamhet utan föregående registrering hos Livsmedelsverket. Enligt våra uppgifter har inga sanktionsavgifter beslutats under år 2024 eller under Q1–Q3 2025.

⁸² Livsmedelsverkets årsredovisning 2024, s. 10.

8 Läkemedelsverket

8.1 Läkemedelsverkets tillsynsuppdrag

Läkemedelsverket ansvarar primärt för godkännande och tillsyn av läkemedel. Utöver läkemedel utövar Läkemedelsverket även tillsyn över exempelvis medicintekniska och kosmetiska produkter.

Tillsynen över läkemedel bedrivs enligt läkemedelslagen (2015:315), som kompletteras av läkemedelsförordningen (2015:458). Läkemedelsverket får dessutom meddela egna, detaljerade föreskrifter inom området. För medicintekniska produkter utövas tillsyn enligt lagen (2021:600) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar om medicintekniska produkter. Under Läkemedelsverkets tillsyn står således bland annat de näringsidkare som har att följa läkemedelslagen med tillhörande reglering i sin verksamhet, exempelvis näringsidkare verksamma inom tillverkning eller annan hantering av läkemedel.

Utöver läkemedel och medicintekniska produkter omfattar Läkemedelsverkets tillsyn även kosmetiska produkter, narkotika, narkotikaprekursorer, sprutor och kanyler samt tatueringsfärger och permanent makeup.

Denna sammanställning omfattar endast Läkemedelsverkets tillsyn av läkemedel, medicintekniska produkter och narkotika.

8.2 Läkemedelsverkets befogenhet att ingripa

Läkemedelsverket får besluta om förelägganden, förbud och sanktionsavgifter. Beslut om förelägganden och förbud får förenas med vite.

Läkemedelsverket får meddela de förelägganden och förbud som behövs för efterlevnaden av läkemedelslagen samt de förordningar, föreskrifter och villkor som omfattas av tillsynen.⁸³ Vid vissa överträdelser av läkemedelslagen med tillhörande reglering får sanktionsavgift tas ut.⁸⁴ Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst 25 000 kr och högst 100 miljoner kr.⁸⁵

På narkotikaområdet får förelägganden och förbud användas för att säkerställa efterlevnaden av förordningen (EG) nr 273/2004⁸⁶, förordningen (EG) nr 111/2005⁸⁷, lagen (1992:860) om kontroll av narkotika eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

⁸³ 14 kap. 3 § läkemedelslagen.

⁸⁴ 14 kap. 4–10 §§ läkemedelslagen.

⁸⁵ 14 kap. 5 § läkemedelslagen.

⁸⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 273/2004 av den 11 februari 2004 om narkotikaprekursorer.

⁸⁷ Rådets förordning (EG) nr 111/2005 av den 22 december 2004 om regler för övervakning av handeln med narkotikaprekursorer mellan gemenskapen och tredjeländer.

8.3 Läkemedelsverkets tillsynsaktivitet

Under 2023 fattade Läkemedelsverket sammanlagt 9 beslut enligt läkemedelslagen och lagen om kontroll av narkotika.⁸⁸ Under 2024 ökade antalet till 15 (cirka 67 procents ökning). Under de 3 första kvartalen under 2025 fattade Läkemedelsverket 20 beslut enligt samma bestämmelser. Givet ett jämnt flöde indikerar det en årstakt klart över 2024.

Av tabellen framgår vilka typer av ingripanden som förekom samt hur de fördelade sig över den undersökta perioden.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Förbud utan vite enligt 14 kap. 3 § läkemedelslagen	1	0	0	0	0
Förbud med vite enligt 14 kap. 3 § läkemedelslagen	7	9	0	1	0
Föreläggande utan vite enligt 14 kap. 3 § läkemedelslagen	0	4	5	1	4
Föreläggande med vite enligt 14 kap. 3 § läkemedelslagen	1	0	0	0	0
Sanktionsavgift enligt 14 kap. 4 § läkemedelslagen	0	1	2	6	1
Föreläggande med vite enligt 11 § lagen om kontroll av narkotika	0	1 (vite 100 000 kr)	0	0	0

Enligt årsredovisningen för 2024 var ett fortsatt fokusområde att säkerställa apotekens egenkontroll.⁸⁹

Förbud med vite dominerade 2023–2024, medan under Q1–Q3 2025 meddelades endast ett förbud med vite, tio förelägganden och nio sanktionsavgifter.

Enligt Läkemedelsverket har antalet beslut om ingripande under 2025 varit likvärdigt med tidigare år. Att antalet förbud med vite har minskat under Q1–Q3 2025 jämfört med 2023–2024 kan ha flera anledningar, bland annat att den aktör som har varit föremål för tillsyn kan ha rättat sig under handläggningen. Vad gäller antalet ökade sanktionsavgifter så infördes denna lagstiftning den 1 juli 2023, vilket innebär att det ännu är svårt att se något tydligt mönster.

⁸⁸ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

⁸⁹ Läkemedelsverkets årsredovisning 2024, s. 35 och Läkemedelsverkets årsredovisning 2023, s. 27.

9 Post- och telestyrelsen (PTS)

9.1 PTS tillsynsuppdrag

PTS är en sektorsmyndighet för postområdet och området för elektronisk kommunikation, vilket omfattar telekommunikation, internet och radio. PTS arbetar även med tillgång till grundläggande betaltjänster. Uppdraget genomförs genom tillsyn och beslut enligt den reglering som gäller för respektive område.

PTS utövar tillsyn enligt flera lagar och förordningar, däribland säkerhetsskyddslagen (2018:585) och lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation (LEK). PTS har också huvudansvaret för tillsyn enligt lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet (tillgänglighetslagen) som trädde i kraft den 28 juni 2025.

De företag som typiskt sett står under PTS:s tillsyn är företag med säkerhetskänslig verksamhet samt aktörer inom områdena internet, telefoni, post, radio och elektronisk kommunikation.

9.2 PTS befogenhet att ingripa

PTS får besluta om förelägganden (som får förenas med vite) och sanktionsavgifter enligt säkerhetsskyddslagen, tillgänglighetslagen och LEK.⁹⁰

Enligt säkerhetsskyddslagen får en sanktionsavgift tas ut om en verksamhetsutövare bryter mot vissa bestämmelser i säkerhetsskyddslagen eller inte kontrollerat säkerhetsskyddet i den egna verksamheten.⁹¹ Enligt LEK ska PTS exempelvis besluta om sanktionsavgift enligt LEK när åtgärder inte vidtagits för att hantera risker som hotar säkerheten i nät och tjänster.⁹²

9.3 PTS tillsynsaktivitet

Under 2023 fattade PTS sammanlagt fem beslut om ingripande enligt säkerhetsskyddslagen och LEK, varav tre förelägganden och två sanktionsavgifter.⁹³ Under 2024 fattades två beslut, båda avseende sanktionsavgifter. Under Q1–Q3 2025 fattade PTS sju beslut, varav fem förelägganden enligt LEK, ett föreläggande enligt säkerhetsskyddslagen och en sanktionsavgift.

Av tabellen framgår vilka typer av ingripanden som förekom samt hur de fördelade sig över den undersökta perioden.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Föreläggande enligt 6 kap. 4–6 §§ säkerhetsskyddslagen	0	0	0	1	0
Förelägganden enligt 11 kap. 6, 11 och 13 §§ LEK	3	0	1	1	3
Sanktionsavgift enligt 7 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen	2 (15 000 000 kr, 12 500 000 kr)	0	0	0	0
Sanktionsavgift enligt 12 kap. 1 § LEK	0	2 (2 st à 250 000 kr)	1 (100 000 kr)	0	0

⁹⁰ 4 kap. 9 och 15 §§, 6 kap. 6 § och 7 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen; 32–39 §§ tillgänglighetslagen; 11 kap 6, 11 och 13 §§ samt 12 kap. 1 § LEK.

⁹¹ 7 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen.

⁹² 12 kap. 1 § LEK.

⁹³ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

10 Skatteverket

10.1 Skatteverkets tillsynsuppdrag

Skatteverket ansvarar för att säkra finansieringen av den offentliga sektorn. Myndigheten utövar tillsyn främst enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) (SFL) och bedriver även brottsbekämpande verksamhet enligt bl.a. lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet. Alla skattepliktiga verksamheter omfattas av Skatteverkets tillsyn.

10.2 Skatteverkets befogenhet att ingripa

Skatteverkets centrala ingripandeformer är skattetillägg och förseningsavgift. Dessa används för att upprätthålla uppgiftsskyldighet, motverka oriktiga uppgifter och säkerställa ordning och reda i deklaraionsflödena.

Skattetillägg kan tas ut i fyra situationer: (i) oriktig uppgift, (ii) skönsbeskattning, (iii) omprövning av skönsbeskattningsbeslut och (iv) när skatteavdrag inte har gjorts.⁹⁴

Förseningsavgift ska tas ut om skattedeklaration, inkomstdeklaration, tilläggsskattedeklaration, tilläggsskatterapport, särskilda uppgifter eller periodisk sammanställning inte lämnas i rätt tid.⁹⁵ Detsamma gäller om en inkomstdeklaration, tilläggsskattedeklaration eller särskilda uppgifter lämnats i rätt tid men är så bristfälliga att de uppenbarligen inte kan läggas till grund för beskattningen.⁹⁶

10.3 Skatteverkets tillsynsaktivitet

För inkomståret 2024 beslutade Skatteverket om skattetillägg för juridiska personer i 1 163 fall. Motsvarande siffra för förseningsavgifter var 11 160.

Jämfört med 2023 ökade skattetilläggen med cirka 5,5 procent (från 1 102 till 1 163), medan förseningsavgifterna ökade med cirka 26,2 procent (från 8 844 till 11 160). Mönstret indikerar att den största förändringen ligger i den formella efterlevnaden (tidsfrister och fullständighet), snarare än i en markant ökning av materiella fel som leder till skattetillägg.

Inkomståret 2025 är ännu inte avslutat och beslut om skattetillägg eller förseningsavgift för detta år har därför inte fattats.

TYP AV INGRIPANDE	AR 2023	AR 2024
Skattetillägg juridiska personer enligt 49 kap. SFL	1 102	1 163
Förseningsavgift juridiska personer enligt 48 kap. SFL	8 844	11 160

⁹⁴ 49 kap. 4, 6, 8 och 9 §§ SFL.

⁹⁵ 48 kap. 1 § SFL.

⁹⁶ 48 kap. 2 § SFL.

11 Spelinspektionen

11.1 Spelinspektionens tillsynsuppdrag

Spelinspektionen ansvarar för lotterier, kasinospel och annan spelverksamhet i Sverige. Myndigheten utövar tillsyn över spellagen (2018:1138) samt tillhörande förordning och föreskrifter. Enligt spellagen ska alla spelbolag som verkar på den svenska marknaden inneha svensk licens. Det finns sex typer av licenser: statligt spel, spel för allmännyttiga ändamål, onlinespel, vadhållning, landbaserat kommersiellt spel samt spel på fartyg i internationell trafik.

Spelinspektionens tillsyn omfattar både licens- och tillståndshavare inom spelområdet, men även aktörer som bedriver olaglig spelverksamhet, det vill säga riktar spel mot den svenska marknaden utan nödvändig licens.

11.2 Spelinspektionens befogenhet att ingripa

Spelinspektionen får besluta om följande tillsynsåtgärder och ingripanden:⁹⁷

- ändring av villkor,
- anmärkning,
- föreläggande,
- förbud,
- återkallelse av licens eller tillstånd,
- varning, samt
- sanktionsavgift.

Om överträdelsen är allvarlig ska licensen eller tillståndet återkallas eller varning meddelas. En varning får förenas med sanktionsavgift.⁹⁸

Spelinspektionen får besluta att en licens- eller tillståndshavare som fått en anmärkning eller varning också ska betala en sanktionsavgift.⁹⁹ Sanktionsavgiften ska uppgå till lägst 5 000 kr och högst tio procent av licens- eller tillståndshavarens omsättning det närmast föregående räkenskapsåret.¹⁰⁰

Spelinspektionen får även ingripa mot den som tillhandahåller spel och som överträder en bestämmelse i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen.¹⁰¹ Spelinspektionen kan då besluta om föreläggande, varning, sanktionsavgift eller att återkalla licensen. En sådan sanktionsavgift ska uppgå till lägst 5 000 kr och som högst till det högsta av (i) tio procent av tillhandahållarens omsättning, (ii) två gånger den vinst som tillhandahållaren gjort till följd av överträdelsen eller (iii) ett belopp i kr motsvarande en miljon euro.¹⁰²

⁹⁷ 18 kap. 12–16 §§ spellagen.

⁹⁸ 18 kap. 18–19 §§ spellagen.

⁹⁹ 19 kap. 10 § spellagen.

¹⁰⁰ 19 kap. 13 § spellagen.

¹⁰¹ 18 kap. 17 § spellagen.

¹⁰² 18 kap. 21 a § spellagen.

11.3 Spelinspektionens tillsynsaktivitet

Under 2023 fattade Spelinspektionen sammanlagt 14 beslut om ingripande enligt spellagen.¹⁰³ Under 2024 ökade antalet beslut till 26, och under Q1–Q3 2025 fattade Spelinspektionen 31 beslut. Antalet beslut sedan 2023 har alltså ökat med cirka 86 procent under 2024 (från 14 till 26), och med cirka 121 procent under Q1–Q3 2025 (från 14 till 31).

Av tabellen framgår vilka typer av ingripanden som förekom samt hur de fördelade sig över den undersökta perioden.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Varning och sanktionsavgift enligt 18 kap. 23 § eller 18 kap. 24 § och 19 kap. 10 § spellagen	5	11	1	7	6
Föreläggande med vite enligt 18 kap. 23 och 24 §§ spellagen	1	0	0	0	0
Beslut om förbud utan vite enligt 18 kap. 23 § spellagen	8	15	3	5	9

Den vanligaste ingripandeformen under den undersökta perioden är beslut om förbud utan vite (56 procent av alla beslut).

Enligt Spelinspektionen har tillsynsinsatser under 2024 bland annat fokuserat på efterlevnad av de regler som syftar till att förhindra att spel används för kriminell verksamhet. Andra prioriterade områden har varit att uppnå ett högt konsumentskydd, motverka penningtvätt och finansiering av terrorism samt att bekämpa matchfixning.¹⁰⁴

De sanktionsavgifter som Spelinspektionen beslutade om under 2024 uppgick totalt till 109 620 000 kr,¹⁰⁵ med en spridning från 20 000 kr till 100 miljoner kr. Under Q1–Q3 2025 finns beslut om sanktionsavgifter som varierar mellan 5 000 kr och 28 miljoner kr. Att sanktionsavgifterna har stor spridning beror bland annat på hur allvarlig överträdelsen är. Särskild hänsyn ska också tas till sådana omständigheter som anges i 7 kap. 13 och 16 §§ lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.¹⁰⁶

Vad gäller beslut om förbud utan vite har antalet ökat stadigt sedan 2023: med 87,5 procent under 2024 (8 till 15), och med 112,5 procent under Q1–Q3 2025 (8 till 17). Flera beslut har avsett ett förbud för ett utländskt bolag att tillhandahålla spel i Sverige.

¹⁰³ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

¹⁰⁴ Spelinspektionens årsredovisning 2024, s. 26 f.

¹⁰⁵ Spelinspektionens årsredovisning 2024, s. 29.

¹⁰⁶ 18 kap. 21 a § andra stycket spellagen.

12 Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)

12.1 TLV:s tillsynsuppdrag

TLV ansvar för frågor som rör läkemedelsanvändning, tandvård och apoteksmarknaden. Myndigheten utövar tillsyn över efterlevnaden av bland annat lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. samt de föreskrifter och villkor som meddelats med stöd av lagen.

TLV:s tillsyn bedrivs genom löpande kontroll av efterlevnad och ingripanden vid överträdelser, exempelvis vid bristande tillhandahållande, felaktig prissättning inom förmånerna eller underlåtenhet att genomföra generiskt utbyte enligt gällande regler.

Tillsynen omfattar bland annat aktörer inom läkemedels- och apotekssektorn, såsom läkemedelsföretag, medicinteknikföretag och apotek.

12.2 TLV:s befogenhet att ingripa

TLV får besluta om förelägganden, förbud och sanktionsavgifter. Myndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen om läkemedelsförmåner m.m., liksom föreskrifter och villkor som har meddelats med stöd av lagen, ska efterlevas.¹⁰⁷ Beslut om föreläggande eller förbud får förenas med vite.

TLV får besluta om sanktionsavgift i två typfall: i) av öppenvårdsapoteket med tillstånd som underlåter att byta ut läkemedel enligt gällande bestämmelser och ii) av den som har ett godkännande för försäljning som inte tillhandahåller ett läkemedel enligt gällande bestämmelser.¹⁰⁸

12.3 TLV:s tillsynsaktivitet

Under 2023 fattade TLV sammanlagt 221 beslut om ingripande enligt lagen om läkemedelsförmåner m.m.¹⁰⁹ Under 2024 var motsvarande siffra 32, och samtliga beslut fattades under årets andra halvår. Under Q1–Q3 2025 fattades 66 beslut.

Av tabellen framgår vilka typer av ingripande som förekom samt hur de fördelade sig över den undersökta perioden.

TYP AV INGRIPANDE	ÅR 2023	ÅR 2024	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025
Föreläggande enligt 25 § lag om läkemedelsförmåner m.m.	0	0	0	0	0
Förbud enligt 25 § lag om läkemedelsförmåner m.m.	0	0	0	0	0
Sanktionsavgift enligt 25 a § lag om läkemedelsförmåner m.m.	221	32	59	2	5

¹⁰⁷ 25 § lagen om läkemedelsförmåner m.m.

¹⁰⁸ 25 a § lagen om läkemedelsförmåner m.m.

¹⁰⁹ Sammanställningen avser, som nämndes inledningsvis, endast beslut riktade mot juridiska personer. Ytterligare myndighetsspecifika avgränsningar framgår ovan. Vilka bestämmelser som myndigheten angett som stöd för respektive beslut framgår av tabellen.

TLV har inte fattat några beslut om förelägganden eller förbud enligt lagen om läkemedelsförmåner m.m. under den undersökta perioden. I årsredovisningen för 2024 anger TLV att den markanta minskningen av avslutade sanktionsavgiftsärenden (221 under 2023 jämfört med 32 under 2024) berodde på en it-attack hos TLV:s leverantör.¹¹⁰ Under Q1–Q3 2025 fattades 59 beslut om sanktionsavgift under det första kvartalet, medan endast 2 respektive 3 fattades under det andra respektive tredje kvartalet.

I årsredovisningen för 2024 uppger TLV att myndigheten under året bedrivit regelbunden tillsyn av felaktig prissättning inom läkemedelsförmånerna för läkemedel, förbrukningsartiklar m.m.¹¹¹ Det finns för närvarande inget lagstöd för TLV att besluta om sanktionsavgift vid felaktig prissättning, men berörda aktörer korrigerar som regel priset efter att ha uppmärksammats på den felaktiga prissättningen av TLV.¹¹²

Informationen i presentationen är allmänt hållen och varken kan eller ska ersätta juridisk rådgivning i det enskilda fallet. De allmänna villkor som gäller för våra tjänster är tillgängliga på vinge.se.

The information contained in this document is of a general nature and neither can nor should be construed as a substitute for legal advice in relation to an individual matter. The General Terms and Conditions applicable to our services are available at vinge.se.

¹¹⁰ TLV:s årsredovisning 2024, s. 39.

¹¹¹ TLV:s årsredovisning 2024, s. 37 f.

¹¹² TLV:s årsredovisning 2024, s. 44.

